

mentlig i Rigsdagssamlingen 1894—95, da Spørgsmaalet var Genstand for Forhandling i Folketinget i Anledning af, at en Højesteretsassessor var gaaet af med en Pension paa 8,000 Kr. Efter at Spørgsmaalet havde været behandlet i Finansudvalget, uden at dette imidlertid havde stillet noget Forslag, blev det af Ordføreren kortelig berørt i Tinget, medens et andet Medlem af Udvalget udførlig udtalte sig om Sagen. Jeg tror dog ikke, at man kan tillægge denne Forhandling, som ikke endte med nogen Overenskomst mellem Rigsdagen og Regeringen, nogen videre Betydning. Hovedindholdet af Diskussionen beroede nemlig paa en Misforstaaelse af nogle Udtalelser, som findes i Nellemann: Civilrettens almindelige Del S. 220 ff. Under Forhandlingerne blev det særlig drøftet, hvorledes man skulde forholde sig for at komme ud over en Vanskelighed, som Sagen synes at frembyde, nemlig at erholde Domstolenes Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt den ny Forstaaelse af Grundlovens § 73 er rigtig. I saa Henseende blev det gjort gældende, at Nellemann i Civilprocessens almindelige Del l. c. giver Anvisning paa i et Tilfælde som det foreliggende at anlægge Sag mod den paagældende for at høre Ministeriet kendt berettiget til at afskedige ham. Noget saadant har imidlertid Nellemann ikke udtalt som havende Hensyn til Pensionering af Dommere, der kunne afskediges efter § 73. Nellemann har vel udtalt, at der kan forekomme Tilfælde, i hvilke man kunde blive nødt til og maatte være berettiget til uanset Ordlyden af § 73, at søge Dom over en Dommer i en Kollegial-Ret for at faa ham fjernet, men derved sigter han ikke til de Dommere, der her haves for Øje, nemlig dem, der ere over 65 Aar, men til dem, der ere under 65 Aar, og som efter den otmeldte Grundlovsparagrafs Ordlyd kun kunne fjernes ved, at de fradømmes deres Embede. Nellemann gør opmærksom paa den Vanskelighed, der kan komme til Stede, naar en Dommer i en af de kollegiale Retter mister en eller anden af de *almindelige* Habilitetsbetingelser, der fordres for at man overhovedet kan blive Dommer. Den almindelige Habilitet er saaledes betinget af forskellige Egenskaber, f. Eks. Indfødsret, en vis Alder, en vis Eksamen, Uberytthed, Besiddelsen af de fornødne Aands- og Legems-Evner m. m. Han maa altsaa have visse dels positive, dels negative Egenskaber. Mister nu en Dommer nogen af disse almindelige Habilitetsegenskaber, bliver Spørgsmaalet: Hvad saa?

Andre Embedsmænd afskediges, naar de ikke længere besidde de Egenskaber, der udfordres, for at man kan beklæde det paagældende Embede. Naar man nu for at blive Dommer i de kollegiale Retter skal have visse Egenskaber, maa Konsekvensen ogsaa være, at en Dommer ikke kan blive i Embedet, naar han mister en eller flere af disse Egenskaber. Det Raisonnement ligger da ikke fjernt: Ved Affattelsen af Grundlovens § 73 har man formentlig ikke tænkt paa Tilfælde som de omhandlede. Da det nu ligger i Sagens Natur, at man maa kunne faa den vedkommende fjernet, maa det formentlig kunne ske paa den Maade, at Administrationen under en Retssag godtgør, at Dommere ikke længere er i Besiddelse af den almindelige Habilitet og derfor kendes berettiget til at afskedige ham. Tilfældet vil ikke være meget praktisk, idet den paagældende i Reglen vil gaa ind paa at søge sin Afsked. Men det kan dog forekomme, f. Eks. naar en Dommer er bleven uhelbredelig sindssyg. Da han ikke selv kan tage sin Afsked, maa man have en Maade, hvorpaa hans Afskedigelse kan legaliseres, og det foreslaar saa Nellemann skal ske paa den nævnte Maade. Derimod har Forfatteren slet ikke haft for Øje de Dommere, der have naaet 65 Aars Alderen og ikke mere ere i Stand til at forvalte deres Embede. For disses Vedkommende foreligger der slet ingen Vanskelighed; man behøver slet ikke at gaa til Domstolene for at kunne afskedige dem. Jeg kan derfor ikke se, at man kan komme frem ad den omhandlede Vej. Det er ikke min Mening at føre noget Forsvar for disse høje Pensioner. Det er meget muligt, at man handlede ufornuftig i 1849. Der havde maaske ikke været noget til Hinder for, at Grundloven havde bestemt, at naar en Dommer i de kollegiale Retter havde naaet en Alder af 65 Aar eller — som det oprindelig hed — 70 Aar, han da vilde kunne afskediges med Pension efter Pensionslovens almindelige Regler eller med sin fulde Indtægt, dog ikke ud over 6000 Kr. Men nu er det ikke Spørgsmaalet, hvorledes Loven burde være, men hvorledes den er. — For Resten maa jeg gøre opmærksom paa, hvorledes Spørgsmaalet i det praktiske Liv vil foreligge. I Virkeligheden vil det ikke foreligge paa samme Maade, som hvor en Dommer har mistet den almindelige Habilitet, at vedkommende skal fjernes. Spørgsmaalet vil i Reglen ikke dreje sig om, hvorvidt den paagældende absolut maa fjernes, men bero paa et Skøn om, hvor-